

JOGI FÓRUM PUBLIKÁCIÓ

A végrehajtás felfüggesztése a gyakorlatban
- különös tekintettel a veszélyhelyzeti időszakra

Szerző:

Dr. Hugyecz Fernanda

bírósági titkár

Kunszentmárton, 2020. szeptember 15.

I. A végrehajtási eljárás általában addig folyik, míg a célját el nem érte, azaz, amíg a végrehajtást kérő nem jut hozzá a követeléséhez, vagy a meghatározott cselekményt nem teljesítik. Az eljárás során azonban bekövetkezhetnek olyan körülmények, melyek a végrehajtást kérő végrehajtási jogát és a végrehajtás folytonosságát érintik. Ezek kezelésére a felfüggesztés jogintézménye szolgál.¹

A felfüggesztés a jogszabályban meghatározott szerv döntésével szakítja meg az eljárást. A felfüggesztés elrendelésekor a bíróság mérlegeli a felfüggesztésre okot adó körülmények eljárásra gyakorolt hatását.²

A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 48. §-a a végrehajtás felfüggesztésének három esetkörét szabályozza: ha a felfüggesztés a végrehajtást kérő vagy az adós kezdeményezésén alapuló, továbbá, ha a zálogjogosult végrehajtási eljárásba való bekapcsolódás iránt nyújtott be kérelmet.

A végrehajtást kérő rendelkezési jogából fakadóan fel kell függeszteni a végrehajtást, ha ezt a végrehajtást kérő kívánja. Ebben az esetben és, ha a felfüggesztés másnak a jogát nem sérti (például önálló bírósági végrehajtó, árverési vevő), mérlegelés nélkül kell felfüggeszteni a végrehajtási eljárást, azonban a bíróságnak - például több végrehajtást kérő esetében - meg kell vizsgálnia a végrehajtás felfüggesztésének hatását a többi jogosultra.³

A gyakorlatban zömmel az adósok terjesztenek elő végrehajtás felfüggesztése iránti kérelmet. Jelen dolgozatban az adósok által hivatkozott végrehajtás felfüggesztési okokra térek ki, különös tekintettel a 40/2020. (III. 11.) Korm. rendelettel kihirdetett veszélyhelyzet időszakát figyelembe véve.

II. A végrehajtást kérő és a zálogjogosult kérelmére történő - bírói mérlegelést mellőző - felfüggesztéssel szemben a Vht. 48. § (3) bekezdése szerint, *az adós kérelmére a végrehajtást foganatosító bíróság kivételesen akkor függesztheti fel a végrehajtást, ha az adós a felfüggesztésre okot adó, méltányolható körülményt igazolta, és az adóst a végrehajtási eljárás során korábban nem sújtották rendbírsággal. Az (5) bekezdés alapján a bíróság a felfüggesztésre okot adó, méltányolható körülmények körében kiemelten értékeli különösen az adós által eltartásra köteles és tartásra szoruló*

¹ Dr. Balogh Olga, Dr. B. Korek Ilona, Dr. Császi Ferenc, Dr. Juhász Edit: A bírósági végrehajtás, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2009., 168. oldal

² Nagykommentár a bírósági végrehajtásról szóló törvényhez, Complex Jogtár 2020

³ Nagykommentár a bírósági végrehajtásról szóló törvényhez, Complex Jogtár 2020

*személyek számát, az adós vagy az eltartott személy tartós és súlyos betegségét, a végrehajtási eljárás során bekövetkezett és az adóst is sújtó természeti katasztrófát.*⁴

1. A Vht. a kivételesen kifejezéssel nyomatékosítja a körülmények alapos mérlegelésének, az adós által részletesen előadott méltányolható okok igazolásának követelményét, továbbá az adós kérelmére történő felfüggesztésnek a rendkívüli jellegét.

A Vht. fenti rendelkezéseiből következően az adós kérelmére kivételesen történhet meg a végrehajtás felfüggesztése, melynek feltétele a felfüggesztésre okot adó, méltányolható körülmények adós általi igazolása. A felfüggesztésre okot adó, méltányolható körülmények között kiemelten értékelhetőeket a Vht. 48. § (5) bekezdése tartalmazza.⁵

Az adósi kérelem alapján a bíróságnak tehát rendkívül gondosan kell mérlegelnie a Vht-ban előírt szempontokat, a méltányolható okok körében értékelhető tényeket. A bíróságnak a felfüggesztésről szóló döntés meghozatalakor kiemelten kell figyelemmel kell lennie az adós által eltartásra köteles és tartásra szoruló személyek számát, az adós vagy az eltartott személyek tartós és súlyos betegségét, a végrehajtási eljárás során bekövetkezett és az adóst is sújtó természeti katasztrófát (árvíz, tűzvész), amely az adós létfenntartását súlyosan megnehezíti, vagy foglalkozásának gyakorlását gátolja. Emellett vizsgálendő a végrehajtás alapjául szolgáló követelés, továbbá, hogy a felfüggesztést az ügy körülményei nyomatékosan indokolják.⁶

*Az adós által a végrehajtás felfüggesztése iránti kérelmében hivatkozott körülményeknek olyan kivételes helyzetet kell eredményezniük, amelyek indokoltá teszik az adós ellen folyamatba tett végrehajtás felfüggesztését.*⁷ A végrehajtás felfüggesztésére irányuló kérelem elbírálásakor a végrehajtást kérő szempontjait is figyelembe kell venni az adós oldalán felmerülő és a felfüggesztésre esetlegesen alapot adó körülmények mellett. A felfüggesztés a már folyamatban lévő végrehajtás során felmerülő és minden esetben átmeneti jellegű körülmények, események miatt lehetséges. A végrehajtás felfüggesztésének időtartama az az átmeneti időszak kell, hogy legyen, mely alatt az adós

⁴ Vht. 48. § (3) és (5) bek.

⁵ Szolnoki Törvényszék, 20.Pkf.20.682/2019/3. végzése

⁶ Dr. Molnár-Bencsik Anett: Amit a végrehajtás elrendeléséről tudni érdemes IV. pont, <https://www.jogiforum.hu/publikaciok/932> (2020.06.29.)

⁷ BH1997. 346.

körülményeiben olyan kedvező változás következik be, aminek köszönhetően a felfüggesztést követően képes lesz teljesíteni akár nagyobb összegben is, mint a felfüggesztést megelőzően.⁸

A Vht. 48. § (5) bekezdésében foglalt méltányolható körülmények példálózó jellegűek, az adósok által felhozott indokok szerteágazóak, ezért a bíróságnak a mérlegelési jogkörében kell vizsgálnia azok megalapozottságát, fennállását.⁹ A törvényben szereplő okokat a felfüggesztés körében akként kell figyelembe venni, hogy ezek az adós létfenntartását lehetetlenítik el, az adós önhibáján kívül.¹⁰ Összegezhető tehát, valamennyi eset sajátos mérlegelése és az egyedi körülmények vizsgálatának fontossága a bíróság döntésének meghozatalakor.

A gyakorlatomban az adós által előadottak mellett vizsgálat tárgyává teszem azt is, hogy az adós előterjesztett-e az eljárás során már korábban végrehajtás felfüggesztése iránti kérelmet. Amennyiben annak alapján az eljárás során felfüggesztésre került sor, úgy a követelés összegének csökkenését is figyelembe veszem. Értékelés tárgyává teszem a tartozás alapjául szolgáló jogviszonyt, a követelés lejáratának idejét, továbbá, hogy a követelés lejáratára és a végrehajtás elrendelése óta történt-e önkéntes teljesítés. Figyelembe veszem, hogy az adós ellen milyen hosszú ideje és mennyi végrehajtási eljárás folyik, melyből megállapítható az adós jó-, vagy rosszhiszeműsége. A kérelmek elbírálása során vizsgálom még, hogy a végrehajtás elrendelését követően az adós rendelkezik-e olyan jövedelemmel, melyből letiltás útján a végrehajtást kérő követelése folyamatosan csökken. E körben azt is értékelem, hogy az esetleges felfüggesztés a követelés további csökkenését milyen mértékben érinti. Az egyedi körülmények bírálata mellett ezek vizsgálatát a végrehajtást kérő érdekeinek szem előtt tartása érdekében végzem. A gyakorlat szintén azt az álláspontot osztja, hogy a méltányolható körülmények fennállása sem eredményezheti a végrehajtást kérő jogának, jogos érdekének sérelmét, különösen nem vezethet oda, hogy a végrehajtást kérő ne, vagy aránytalanul hosszú idő után kapja meg követelése kielégítését.

⁸ Dr. Illés Melinda: A végrehajtás felfüggesztése iránti kérelmek, Tatabánya, 2017. augusztus 16., 6-7. oldal, <https://www.jogiforum.hu/publikaciok/935> (2020.07.07.)

⁹ Baratiné Boda Gréta: A végrehajtási eljárás felfüggesztésének esetei a bírói gyakorlat tükrében, különös tekintettel az adós oldalán figyelembe vehető méltányolható körülményekre, 34. oldal, Miskolci Jogi Szemle 14. évfolyam (2019) 2. szám, <https://www.mjsz.uni-miskolc.hu/201902> (2020.07.07.)

¹⁰ Dr. Balogh Olga, Dr. B. Korek Ilona, Dr. Császtai Ferenc, Dr. Juhász Edit: A bírósági végrehajtás, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2009., 168. oldal

1.1. Gyakori, hogy az adós olyan élethelyzetbe kerül, mely méltányolható körülményként figyelembevehető, azonban nem nyer igazolást, hogy e nehéz helyzet ideiglenesen áll fenn és a végrehajtás bizonyos idő eltelte után eredményre vezethet.

Ezért sokszor éppen a legrosszabb helyzetben lévők kérelme kerül elutasításra, ugyanis az adós helyzetében bekövetkező pozitív változás lehetősége esetén indokolt méltányosság alapján a kérelmeknek helyt adni.¹¹ *Ugyanis a felfüggesztés intézményének célja, hogy a végrehajtást átmenetileg akassza meg az adós nehéz helyzetére tekintettel, amíg a végrehajtás tárgyát képező követelés önkéntes vagy behajtás útján való teljesítése lehetővé válik.*¹²

Az átmeneti jelleg hiánya állapítható meg hosszantartó, súlyos betegség fennállása esetén, ezért a gyakorlatban a bíróságok az erre történő hivatkozással a végrehajtás felfüggesztése iránti kérelmet jellemzően elutasítják.

1.2. Gyakorlatom során betegség okán ritkán járult hozzá a végrehajtást kérő az adós végrehajtás felfüggesztése iránti kérelmének teljesítéséhez, a fentiekben kifejtetteket osztva. Azonban előfordult, hogy az adós 3-4 hónap gyógytartamú betegség miatt esett ki időlegesen a keresőtevékenységéből. A gyógykezelése időszakát, annak költségeit és a betegség időszakában létfenntartása biztosítását igazolásokkal támasztotta alá. Az adós a megnehezült életkörülményeit és annak átmeneti jellegét is igazolta, ezért a végrehajtás a gyógykezelés időszakának végéig, 3 hónap időtartamra felfüggesztésre került.¹³

Álláspontom szerint nem volt méltányolható az adós betegsége, még annak átmeneti jellegét is figyelembe véve, amikor az adós megbetegedéseinek nagyrésze önhibájából alakult ki. Mindezt igazolta ambuláns lapok becsatolásával, amelyből megállapítható volt, hogy a saját magának okozott sérülés önköltséges, helyreállító műtéttel időben korábban gyógyítható, továbbá, hogy az okozott sérülés a kérelem beadásának időpontjában gyógyult, reakciómentes volt. Ezeket figyelembe véve az adósi kérelem elutasítása mellett foglaltam állást.¹⁴

¹¹ a Szolnoki Törvényszéken, 2020. február 12. napján 14 órai kezdettel megtartott a végrehajtás felfüggesztésére irányuló gyakorlat tárgyában tartott értekezlet jegyzőkönyve 4. oldal

¹² A végrehajtási törvény alkalmazásának aktuális kérdései: A civilisztikai kollégiumvezetők országos értekezletén felmerült kérdések, Szolnok, 2017. július 04., 11. oldal, V. pont

¹³ Kunszentmártoni Járásbíróság 1104-4.Vh.15/2015/16., 1104-11.Vh.116/2019/7. végzése

¹⁴ Kunszentmártoni Járásbíróság 1104-11.Vh.353/2017/12. végzése

A bírósági gyakorlat azt mutatja, hogy az adósok súlyos betegségre alapítottan előterjesztett végrehajtás felfüggesztése iránti kérelmei elutasításra kerülnek és zömmel előre látható gyógytartam igazolása esetén függesztik fel a bíróságok a végrehajtást.

1.3. Az általános bírósági gyakorlat szerint ugyancsak nem alapozhatják meg a végrehajtás felfüggesztését az általános megélhetési nehézségekre, magas rezsiköltségekre, további fennálló hitelekre hivatkozások.¹⁵

Ennek az az oka, hogy a rossz jövedelmi viszonyokra, illetve a kiadásokra hivatkozás nem szolgálhat a felfüggesztés alapos indokául, így nem képezheti akadályát a végrehajtásnak. Mivel egy esetleges felfüggesztés alatt sem szűnik meg ezen állandó kiadások fizetési kötelezettsége, viszont amíg a végrehajtás során érvényesített követelés nem kerül megfizetésre, az a hivatkozott kiadások mellett terheli az adóst. Az ilyen költségek jelentős mértékű lecsökkenése aránylag rövid időn belül nem várható, tehát ezekre hivatkozással a végrehajtás felfüggesztése a követelés teljes és mielőbbi kiegyenlítése tekintetében a végrehajtást kérőre nézve méltánytalan lenne.¹⁶

Bírósági titkárként számos olyan kérelemmel találkoztam, melyben az adósok megélhetési problémákra, rendszeres költségekre hivatkozással kérték az ellenük folyó végrehajtás felfüggesztését. A kialakult gyakorlattal egyetértve a fenti okokra alapított kérelmek elutasításának van helye, mely álláspontommal a másodfokú bíróság is egyetértett.¹⁷

III. A Kormány az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében Magyarország egész területére veszélyhelyzetet hirdetett ki határozatlan időre a 40/2020. (III. 11.) Korm. rendelettel. A veszélyhelyzet kihirdetését követően számos jogszabály került megalkotásra a járvány elleni védekezés és a veszélyhelyzet időszaka alatt a különböző eljárások folytatásának rendjéről.

¹⁵ Dr. Dézsi Andrea: A végrehajtási eljárást átmenetileg megszakító körülmények - a végrehajtás felfüggesztésének lehetséges esetei a bírósági gyakorlatban, 13. oldal, <https://www.mabie.hu/index.php/cikkek-tanulmanyok/1433-a-vegrehajtasi-eljarast-atmenetileg-megszakito-korulmenyek-a-vegrehajtas-felfuggesztesenek-leheteseg-esetei-a-birosagi-gyakorlatban> (2020.07.15.)

¹⁶ Dr. Molnár-Bencsik Anett: Amit a végrehajtás elrendeléséről tudni érdemes IV. pont, <https://www.jogiforum.hu/publikaciok/932> (2020.06.29.)

¹⁷ Kunszentmártoni Járásbíróság 1104-11.Vh.62/2019/17. sorszámú végzése helybenhagyva a Szolnoki Törvényszék 20.Pkf.20.682/2019/3. sorszámú végzésével

Az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány megelőzése, illetve következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében elrendelt veszélyhelyzet során teendő intézkedésekről szóló 45/2020. (III. 14.) Korm. rendelet 1. §-a alapján rendkívüli ítélkezési szünet került elrendelésre.

A veszélyhelyzet kihirdetésével az Alaptörvény 53. cikk (2) bekezdése alapján a törvényi rendelkezésektől eltérő rendelkezéseket alkothatott a Kormány.

A Vht. 9. §-a szerint, *azokra az eljárási kérdésekre, amelyeket e törvény eltérően nem szabályoz, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) szabályait a nemperes eljárás sajátosságaiból eredő eltérésekkel és a bírósági polgári nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról, valamint egyes bírósági nemperes eljárásokról szóló törvénynek a bírósági polgári nemperes eljárásokra vonatkozó általános rendelkezéseit kell alkalmazni.*¹⁸ A 2018. január 01. előtt elrendelt végrehajtási eljárásokban az 1952. évi III. törvény (régí Pp.), míg a 2018. január 01. után elrendelt eljárásokban az új Pp. alkalmazandó.¹⁹

A régi Pp. 104/A. § (3) bekezdése kimondja, hogy a törvénykezési szünetre vonatkozó előírásokat a külön törvényekben szabályozott nemperes eljárásokban csak akkor lehet alkalmazni, ha külön törvény így rendelkezik.²⁰ Az új Pp. ítélkezési szünetre vonatkozó 148. §-a a nemperes eljárásokra érvényesülő régi Pp. szerinti korlátozást nem tartalmaz, így erre vonatkozóan külön szabályozásra volt szükség.

*Így a jogalkotó kódex-jellegű törvényi szintű szabályozást alkotott a bírósági hatáskörbe tartozó polgári nemperes eljárásokra. Ezzel meghatározta azokat, az új Pp-től - a polgári nemperes eljárások sajátosságai miatt - eltérő szabályokat, amelyek valamennyi bírósági polgári nemperes eljárásban - ha az adott eljárást szabályozó törvény másként nem rendelkezik - érvényesülnek.*²¹ Ezen törvény a bírósági polgári nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról, valamint egyes bírósági nemperes eljárásokról szóló 2017. évi CXVIII. törvény (a továbbiakban: nemperes tv).

¹⁸ Vht. 9. §

¹⁹ A Civilisztikai Kollégiumvezetők Országos Tanácskozásának (2017. november 20-21.) 64. sz. állásfoglalása

²⁰ régi Pp. 104/A. (3) bek.

²¹ 2017. évi CXVIII. törvény indokolás, általános indokolás

Bár a nemperes tv. 1. § (7) bekezdése szerint a Pp. ítélkezési szünetre vonatkozó rendelkezései nem alkalmazhatók,²²azonban ezt a veszélyhelyzettel beállt rendkívüli jogrend felülírta.

A rendkívüli jogrendről és a rendkívüli ítélkezési szünet fennállásáról, annak hatásairól az állampolgárok több fórumon is tájékozódtak, mégis, voltak, akik ezt helytelenül értelmezték. Eredménytelen hiánypótlásra felszólítást és részletes tájékoztatást követően, több végrehajtás felfüggesztése iránti kérelmet is elutasítottam²³, melyet arra hivatkozással terjesztettek elő az adósok, hogy a rendkívüli ítélkezési szünet alatt a jogorvoslati lehetőségeik korlátozódtak, így bármilyen végrehajtási cselekmény méltánytalan és jelentős hátrányt okozna helyzetükben. Felhívásaimban hivatkoztam a Vht. 48. § (3) és (5) bekezdéseiben, valamint az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány megelőzése, illetve következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében elrendelt veszélyhelyzet során a végrehajtással kapcsolatban teendő intézkedésekről szóló 57/2020. (III. 23.) Korm. rendelet 7. § (2) bekezdésében rögzített felfüggesztési okokra.

A rendkívüli ítélkezési szünet 2020. március 30. napján megszűnt. Valamennyi eljárásra, így a peres és nemperes eljárásokra vonatkozóan a 74/2020. (III.31.) Korm.rendelet (VEIR.) állapított meg a veszélyhelyzet idejére alkalmazandó eljárási szabályokat.

A végrehajtási eljárásokra a VEIR mellett további eltérő szabályok is megállapításra kerültek. Az 57/2020. (III. 23.) Korm. rendelet alapján végrehajtói kézbesítés nem történt, a végrehajtó az adós kérelmére a végrehajtást kérő előzetes hozzájárulása nélkül részletfizetést engedélyezhetett, a végrehajtó nem fogatosíthatott helyszíni eljárást, hagyományos árverést, helyszíni kényszercselekményt, ingatlan kiürítésére irányuló helyszíni eljárást, meghatározott cselekményt, gyermek átadására és elhelyezésére vonatkozó bírósági határozat végrehajtása esetén végrehajtási cselekményt, ha azt járványügyi két helyszínen kellett elvégezni. A rendelet hatálya alatt a végrehajtó gépjárművet forgalomból nem vonhatott ki, magánszemély lakóingatlanára árverést nem folytathatott le.

Ezzel a végrehajtási cselekmények fogatosítása a veszélyhelyzet fennállása alatt megszakadt.

²² 2017. évi CXVIII. tv. 1. § (7) bek.

²³ Kunszentmártoni Járásbíróság 1104-11.Vh.95/2020/7., 1104-11.Vh.96/2020/7. és a 1104-11.Vh.97/2020/7. sorszámú végzései

1. A koronavírus világvjárvány nemzetgazdaságot érintő hatásának enyhítése érdekében szükséges azonnali intézkedésekről szóló 47/2020. (III. 18.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdése az alábbiakat rögzítette: *ha a felek eltérően nem rendelkeznek, a veszélyhelyzet fennállása alatt az adósnak a hitelező által üzletszerűen nyújtott hitel- és kölcsönszerződésből, illetve pénzügyi lízingszerződésből (a továbbiakban: szerződés) eredő töke-, kamat-, illetve díjfizetési kötelezettsége akként módosul, hogy az adós a szerződésből eredő töke-, kamat-, illetve díjfizetési kötelezettsége teljesítésére fizetési haladékot kap (a továbbiakban: fizetési moratórium). A fizetési moratórium nem érinti az adós azon jogát, hogy az eredeti szerződési feltételek szerint teljesítsen.*²⁴ E rendelet a fizetési moratórium idejét 2020. december 31. napjáig állapította meg.²⁵

A fizetési moratóriumra hivatkozással a veszélyhelyzet időszaka alatt számos végrehajtás felfüggesztése iránti kérelem érkezett. Ezen rendelkezések ugyanis téves értelmezést nyertek, azzal, hogy a végrehajtás alatt álló követelések tekintetében is alkalmazandónak vélték az adósok. E moratórium viszont a még törlesztés alatt álló hitel-, kölcsön-, illetve pénzügyi lízingszerződés alapján fennálló fizetési kötelezettségre biztosított fizetési haladékot. A lejárt, végrehajtási kényszer alatt álló tartozásokra a fizetési moratórium nem terjed ki. Mégis akadt olyan végrehajtást kérő, aki ennek ellenére hozzájárult a jövedelemre kiadott letiltás 2020. december 31. napjáig történő felfüggesztéséhez.²⁶

2. A veszélyhelyzet fennállása alatti leggyakoribb indoka a végrehajtás felfüggesztése iránti kérelmeknek önmagában a koronavírus miatt kialakult krízis helyzet volt. Ezen ok önmagában nem alapozhatja meg a végrehajtás felfüggesztését, az ilyen hivatkozásra alapozott kérelmek rendre elutasításra kerültek.²⁷ Az 57/2020. (III. 23.) Korm. rendelet 7. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezéssel a jogalkotó szándéka feltehetően az volt, hogy az adós igazolja, hogy a járványügyi intézkedések következtében került olyan élethelyzetbe, mely a végrehajtás felfüggesztésének alapul szolgálhat. Ezt a Vht. 48. § (3) bekezdésével egyezően a „kivételesen” kifejezéssel hangsúlyozza a Korm.rendelet. Ilyen körülmény lehet a veszélyhelyzet idején szolgáltatás nyújtásának kiesése, emiatt egyéni vállalkozás szüneteltetése, üzem működésének időleges leállása, vagy ennek okán munkáltató

²⁴ 47/2020. (III. 18.) Korm. rend. 1. § (1) bek.

²⁵ 47/2020. (III. 18.) Korm. rend. 1. § (3) bek.

²⁶ Kunszentmártoni Járásbíróság 1104-11.Vh.34/2019/9. sorszámú végzése

²⁷ Kunszentmártoni Járásbíróság 1104-11.Vh.74/2020/8., 1104-11.Vh.73/2020/6. sorszámú végzése

intézkedése alapján fizetés nélküli szabadság. Ezen élethelyzetek nyilvántartási adatok, illetve munkáltatói igazolás útján alátámaszthatók.

2.1. Akadt olyan felfüggesztési kérelem, melyben az adós arra hivatkozott, hogy a járványügyi helyzetben nem tud dolgozni, semmilyen kereső tevékenységet nem végez, mivel attól tart, hogy elkapja a vírust, minden anyagi forrását gyermekei étkeztetésére használ fel. Mivel felhívásra a jogkövetkezményekre történt figyelmeztetés ellenére nem nyert igazolást a munkanélküliség, valamint, hogy a kérelmező háztartásában kiskorú(ak) eltartásáról gondoskodik, ezért kérelme elutasításra került.²⁸

2.2. Előfordult, hogy a vírushelyzet miatt a jövőben kilátásba helyezett cég leállítására figyelemmel kérelmezte az adós a végrehajtás felfüggesztését. Ez alapján a járványügyi intézkedések miatt nem került olyan méltányolható helyzetbe az adós, melyre tekintettel alappal a végrehajtás felfüggesztését engedélyezni lehetett volna. Csupán esetlegesen, a jövőre nézve volt rá esély, hogy a munkahelye időlegesen leáll, mely nem biztos, hogy alátámasztható. Erre az eshetőlegesen bekövetkező körülményre való hivatkozás nem alapozta meg az adós esetében a végrehajtás felfüggesztésének elrendelését.²⁹

2.3. Több olyan kérelem íródott, amikben a vírushelyzetre általánosságban való hivatkozás mellett nehéz jövedelmi viszonyok, a kiadások, a fennálló betegség kerültek felfüggesztési okként megjelölve. Olyan felhívást volt célszerű az adósoknak küldeni, melyre egyrészt azt kellett igazolniuk, hogy a járványügyi intézkedések miatt kerültek rendkívüli élethelyzetbe, másrészt, hogy amiatt változott meg vagyoni helyzetük, nőttek meg kiadásaik, avagy attól függetlenül lettek életkörülményeik rosszabbak. Abban a kevés esetben, mikor hiánypótlást nyújtottak be az adósok, a Vht-ban felhívott okokat igyekeztek alátámasztani, nem pedig a kormányrendeletben rögzítetteket. Ezek a „vegyes” felfüggesztési okokra alapozott kérelmek szintén rendre - méltányolható körülmények bizonyítása híján - elutasításra kerültek.

²⁸ Kunszentmártoni Járásbíróság 1104-11.Vh.76/2020/6., 1104-11.Vh.77/2020/7. és 1104-11.Vh.78/2020/7. sorszámú végzései

²⁹ Kunszentmártoni Járásbíróság 1104-11.Vh.71/2020/6. sorszámú végzése

3. A végrehajtást kérői oldalon az adósi kérelmekre tett nyilatkozataikban a bíróság álláspontjával egyezően leggyakrabban arra hivatkoztak, hogy az adós akár a Vht. 48. § (3) bekezdése, akár az 57/2020. (III. 23.) Korm. rendelet szerinti körülményekre hivatkozással kéri a végrehajtás felfüggesztését, az adósnak a hivatkozott körülményeket igazolnia kell.

3.1. Jellemzően pénzügyintézként is működő végrehajtást kérők a nyilatkozataikban arról is beszámoltak, hogy céljuk az adósok terheinek csökkentése és a 47/2020. (III. 18.) Korm. rendelet szerinti kedvezményeket igyekeznek biztosítani. Gyakori volt az az álláspont is, hogy önmagában a vírushelyzet nem alapozza meg a felfüggesztést, melyet főleg az adósi állítások alátámasztásának hiánya indokolt.

4. A veszélyhelyzet a 2020. évi LVII. törvény kihirdetésével került megszüntetésre, azzal, hogy járványügyi készültség állt be. A rendeleti szabályozás megszűnt, a továbbiakban a jogbiztonságot a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készültségről szóló 2020. évi LVIII. törvénnyel biztosítja a Kormány. *E törvény a veszélyhelyzet megszűnését követően alkalmazandó - így különösen egyes, veszélyhelyzet idején hozott rendkívüli intézkedésekkel összefüggő átmeneti - szabályokat állapítja meg.*³⁰

Az átmeneti szabályokat tartalmazó törvény a 152-153. §-okban a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény rendelkezéseinek eltérő alkalmazását rögzíti. Ennek értelmében a végrehajtót a végrehajtható okirat adós részére történő kézbesítésével egyidejűleg tájékoztatási kötelezettség terheli részletfizetésre vonatkozóan. A Vht-ban foglaltaktól enyhébb szabályozás szerint, ha az adós részletfizetési szándékát jelzi, úgy a végrehajtó a végrehajtást kérő előzetes hozzájárulása nélkül megállapíthatja azt. A törvény a végrehajtó részére a végrehajtási cselekmények foganatosítását 2020. július 01. napjától tette lehetővé, azzal, hogy számos határidő 2020. július 02. napjától újrakezdődött.

A végrehajtást foganatosító bíróságra nézve az 57/2020. (III. 23.) Korm. rendelet 7. § (2) bekezdésében foglaltakkal egyezően az átmeneti törvény 153. § (7) bekezdésében rögzíti a végrehajtás felfüggesztésének járványügyi intézkedésekkel összefüggő esetét. A szabályozás azonos a kormányrendeletben foglalttal. Az adósokat a jogszabály alapján továbbra is igazolási kötelezettség

³⁰ 2020. évi LVIII. törvény 2. §

terheli, hiszen önmagában a vírushelyzetre való hivatkozás e törvény alapján sem alapozhatja meg a végrehajtás felfüggesztését. Erre a kvázi bizonyítási kötelezettségre a végrehajtást kérők nyilatkozataikban továbbra is hivatkoztak.

Összegezve, megállapítható, hogy az adósok által kellőképpen alátámasztott, megindokolt kérelmek nyertek pozitív elbírálást. Erre leginkább a végrehajtást kérők hozzájárulásával került sor a gyakorlatban. Általában a jövedelemre, egyéb járandóságra kiadott letiltás felfüggesztése mutatkozott indokoltnak, melyet a járvány miatt nehéz helyzetbe került munkavállaló adósok igazolni is tudtak.

Az adósok helyzetének enyhítése érdekében került benyújtásra a Parlament elé a Vht-nak a koronavírus okozta gazdasági és szociális válság enyhítése érdekében szükséges módosításáról szóló T/11135 számú törvényjavaslat. Ennek célja, hogy *a veszélyhelyzet megszüntetésével újrainduló kilakoltatásokat - külön törvényben meghatározott időpontig - általános jelleggel felfüggeszse, valamint a koronavírus-járvány súlyos gazdasági és szociális következményeire tekintettel az év végéig megtiltsa az ingatlan-árverési hirdetmény kitűzését, illetve a munkabérre és egyéb járandóságra vezetett végrehajtást.*³¹ E törvényjavaslat jelenleg még tárgysorozatba vételi eljárás alatt van.

IV. Nehéz megjósolni a vírus miatt kialakult körülmények jövőbeli hatását. Azt sem könnyű meglátni, hogy a felfüggesztés az adósok helyzetében javulást eredményezhet-e. Viszont azt kijelenthetjük, hogy akár az enyhítést célzó szabályok, akár a végrehajtás felfüggesztése, akár a T/11135 számú törvényjavaslat esetleges elfogadása, ideiglenes megoldás a nehéz helyzetbe került polgárok, adósok számára. Ha azonban a kedvezményeket nyújtó rendelkezések hatályukat veszítik, vagy a végrehajtási eljárás folytatódik, az addig eltelt időszakban a költségek és kamatok ugyanúgy felszámításra kerülnek, ezzel a tartozás kifizetése, a követelés behajtása időben elhúzódik. Ezzel ismét anyagi problémák merülhetnek fel, amik miatt újabb kedvezmények iránti kérelmek várhatóak. Így álláspontom szerint nem biztos, hogy jól járnak, akik részére például a végrehajtás felfüggesztését engedélyezték, hiszen annak lejártát követően valószínűnek tartom, hogy ismét megélhetési problémák közé kerülnek. Az azonban nem várható el, hogy a végrehajtás felfüggesztését követően újra és újra megakasztásra kerüljön az eljárás. Az évek óta fennálló tartozások végrehajtása iránt indult eljárás ismételt

³¹ <https://www.parlament.hu/web/guest/folyamatban-levo-torvenyjavaslatok>, T/11135 törvényjavaslat általános indokolása (2020.09.10.)

felfüggesztése a végrehajtást kérő jogát vagy jogos érdekét jelentősen sértené, valamint a követelés megtérülését még tovább hosszabbítaná, emellett továbbra sem javulna az adósok anyagi helyzete. Véleményem szerint mind az adós, mind a végrehajtást kérő érdeke az, hogy a követelés behajtására minél előbb sor kerüljön. Kedvező megoldásnak tartom a végrehajtás teljeskörű felfüggesztése helyett, ha a felek a részletfizetési megállapodásra kötnek. Ezzel az adósok havi fizetési kötelezettsége csökken, viszont egyidejűleg a fennálló tartozás is folyamatosan fogyatkozik.

A fentieket összevetve az állapítható meg, hogy a végrehajtás felfüggesztése szigorú feltételek megléte és alátámasztása esetén engedélyezhető a koronavírus időszak alatt is. Mind a veszélyhelyzet alatt, mind pedig az azt követően megalkotott jogszabályok azt a célt szolgálják, hogy az eljárások lehetőség szerint minél előbb lezáruljanak. A végrehajtási eljárások vonatkozásában is ugyanez a következtetés vonható le, hiszen a veszélyhelyzet megszűnését követően kihirdetett átmeneti törvény alapján a végrehajtások foganatosítása folytatódik. A jogalkotó pedig lehetőséget kívánt teremteni az adósoknak azzal, hogy a Vht-hoz képest a járványügyi intézkedésekre tekintettel bővítette a végrehajtás felfüggesztése iránti kérelem benyújtásának lehetőségét.

Felhasznált irodalom

- Dr. Balogh Olga, Dr. B. Korek Ilona, Dr. Császtai Ferenc, Dr. Juhász Edit: A bírósági végrehajtás, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2009.,
- Dr. Molnár-Bencsik Anett: Amit a végrehajtás elrendeléséről tudni érdemes, <https://www.jogiforum.hu/publikaciok/932> (2020.06.29.)
- Dr. Illés Melinda: A végrehajtás felfüggesztése iránti kérelmek, Tatabánya, 2017. augusztus 16., <https://www.jogiforum.hu/publikaciok/935> (2020.07.07.)
- Baratiné Boda Gréta: A végrehajtási eljárás felfüggesztésének esetei a bírói gyakorlat tükrében, különös tekintettel az adós oldalán figyelembe vehető méltányolható körülményekre, Miskolci Jogi Szemle 14. évfolyam (2019) 2. szám, <https://www.mjsz.uni-miskolc.hu/201902> (2020.07.07.)
- Szolnoki Törvényszék, 2020. február 12. napján 14 órai kezdettel megtartott a végrehajtás felfüggesztésére irányuló gyakorlat tárgyában tartott értekezlet jegyzőkönyv
- A végrehajtási törvény alkalmazásának aktuális kérdései: A Civilisztikai Kollégiumvezetők Országos Értekezletén felmerült kérdések, Szolnok, 2017. július 04.
- Dr. Dézsi Andrea: A végrehajtási eljárást átmenetileg megszakító körülmények - a végrehajtás felfüggesztésének lehetséges esetei a bírósági gyakorlatban, <https://www.mabie.hu/index.php/cikkek-tanulmanyok/1433-a-vegrehajtasi-eljarast-atmenetileg-megszakito-korulmenyek-a-vegrehajtas-felfuggesztesenek-lehetseges-esetei-a-birosagi-gyakorlatban> (2020.07.15.)
- A Civilisztikai Kollégiumvezetők Országos Tanácskozásának (2017. november 20-21.) 64. sz. állásfoglalása, <https://kuria-birosag.hu/hu/ckot-allasfoglalasok?page=7> (2020.08.12.)
- <https://www.parlament.hu/web/guest/folyamatban-levo-torvenyjavaslatok>, T/11135 törvényjavaslat általános indokolása (2020.09.10.)
- Bíró Noémi / Gyekiczky Tamás / Kapa Mátyás / Nadas György / Rab Henriett / Zoltán Hunor / Zoltán Levente, Nagykommentár a bírósági végrehajtásról szóló törvényhez, 2013., Complex Jogtár 2020
- Szolnoki Törvényszék, 20.Pkf.20.682/2019/3., 20.Pkf.20.682/2019/3. végzés

- Kunszentmártoni Járásbíróság 1104-4.Vh.15/2015/16., 1104-11.Vh.116/2019/7., 1104-11.Vh.353/2017/12., 1104-11.Vh.62/2019/17., 1104-11.Vh.95/2020/7., 1104-11.Vh.96/2020/7. és a 1104-11.Vh.97/2020/7., 1104-11.Vh.76/2020/6., 1104-11.Vh.77/2020/7., 1104-11.Vh.78/2020/7., 1104-11.Vh.71/2020/6. sorszámú végzései

Felhasznált joganyag

- 1994. évi LIII. törvény A bírósági végrehajtásról
- 1952. évi III. törvény A Polgári Perrendtartásról
- 2016. évi CXXX. törvény A Polgári Perrendtartásról
- 2017. évi CXVIII. törvény A bírósági polgári nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról, valamint egyes bírósági nemperes eljárásokról
- 2020. évi LVIII. törvény A veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készületségről
- 40/2020. (III. 11.) Korm. rendelet A veszélyhelyzet kihirdetéséről
- 45/2020. (III. 14.) Korm. rendelet Az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány megelőzése, illetve következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében elrendelt veszélyhelyzet során teendő intézkedésekről
- 47/2020. (III. 18.) Korm. rendelet A koronavírus világjárvány nemzetgazdaságot érintő hatásának enyhítése érdekében szükséges azonnali intézkedésekről
- 57/2020. (III. 23.) Korm. rendelet az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány megelőzése, illetve következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében elrendelt veszélyhelyzet során a végrehajtással kapcsolatban teendő intézkedésekről
- 74/2020. (III.31.) Korm.rendelet A veszélyhelyzet ideje alatt érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedésekről
- BH1997. 346.